

Een uurtje op het deep web, een recente pasfoto en zeshonderd euro, meer was niet nodig. De chauffeur van de bus had bij het inchecken alleen zijn ticket gecontroleerd en niet naar een paspoort gevraagd. Had hij dat wel gedaan, dan was er niets aan de hand geweest. Het Nederlandse document was niet van echt te onderscheiden. Met het leren koffertje in de hand had hij vriendelijk naar de man geknikt en was doorgelopen. De mensen met wie hij werkte noemden hem Khadim, de Adjudant, maar voorlopig was zijn naam Youssef Ben-Ahmed. Hij staarde naar het vervormde spiegelbeeld van de Euroliner in de glazen pui aan de overkant en hoorde de diesel tot leven komen. Exact om twee uur vertrok de touringcar richting Amsterdam. Nog 28 uur en dan was hij alweer op de terugweg.

Zijn baas had bellen verboden, hij had zijn smartphone in Tanger moeten laten, opgeladen. Zijn vriendin liep ermee door de stad, gebruiken mocht ze hem niet. Alleen de alarmtelefoon van de organisatie had hij bij zich. Een burner. In geval van nood konden ze hem bereiken. Terug in Tanger zou hij deze vernietigen en een nieuwe krijgen. Het was de vierde opdracht en het patroon was iedere keer gelijk. Reizen per hogesnelheidstrein naar station Brussel-Noord. Het laatste stuk per bus, zonder telefoon, en na de overdracht direct retour. Na drie opdrachten een ander uiterlijk en een nieuw paspoort. Dit keer had hij gekozen voor een driedagenbaard. Met de dunne zwarte coltrui, grijze bandplooibroek en zwarte loafers-zonder-sokken leek hij op een Zuidas-advocaat. Hij glimlachte en dacht aan de enveloppe in zijn koffertje. Het ging goed met uccen. Een drievoudige opdracht, wat er moest gebeuren zat in zijn hoofd, de details zouden nooit op papier komen. Het was vrijdagmiddag 18 augustus. Over ruim twee uur stond hij op Amsterdam-Sloterdijk. Nog voor de bus de uitvalswegen had bereikt viel hij in een diepe slaap.

Vijfentwintig kilometer ten westen van station Sloterdijk, aan de Haringhaven in IJmuiden, was het rustig. Lunchtijd. Vanaf een uur of vier zouden de kotters na een week op zee terugkeren naar de vissershaven. In een kleine opslagloods keek een man van begin dertig met een korte, volle baard door het raampje in de loopdeur naar buiten. Kaalgeschoren, donkere gelooide huid, het gedrongen figuur van een bokser. Hasib had de kale ruimte voor weinig geld kunnen huren van een failliete zeevishandel. Kantoortje, toilet, roldeur naar de kade. Ze gebruikten de loods maar weinig. Een keer of vier per jaar voor een transport over zee, ieder halfjaar

voor een lading die het laatste stuk over de weg kwam, zoals nu.

Achter hem klonk gestommel. Zijn maat, een magere man met een pluizig baardje, sleurde de laatste van een tiental grijze houten kisten uit een kleine container. In het duistere interieur stond een flinke hoeveelheid volgeladen pallets. De mannen hadden ze niet aangeraakt. Ervoor en meer opzij stonden vier blauwe kunststof zestigitervaten met een zwarte schroefdeksel en verweerde etiketten. De houten kisten waren omsnoerd met donkere stalen banden, de vaten zaten dicht met een verzinkte sluitring. Zowel de kisten als de vaten waren genummerd.

De bokser draaide zich om en keek op het klembord dat hij in zijn hand had. Hij vergeleek de nummers op de kopie van de laadbrief met die op zijn lijst en knikte. Deze vier vaten nog en dan hadden ze de partij binnen. Samen tilden ze het eerste vat met enige moeite in een veelgebruikt bestelbusje. Op de laadvloer lag een stapel grijze verhuisdekens, daarnaast drie paar Nederlandse kentekenplaten met verschillende nummers.

Vijf minuten later klikte hij zijn telefoon aan, keek hoe laat het was en zuchtte. Het inladen van de kisten en vaten had meer tijd gekost dan verwacht. Toch was hij tevreden. Nog even, dan kon hij melden dat fase één achter de rug was. Khadim zou tevreden zijn. Over een paar dagen zaten ze weer in België. De bokser dacht aan het sensuele lichaam van zijn vriendin in Molenbeek. Hij had haar al vier dagen niet gezien.

Anderhalf uur later reed de bokser door een openstaand toegangshek een rangeerterrein op, aan de rand van het westelijk havengebied in Amsterdam. Het eerste afleveringsadres. Daarna nog twee te gaan. Langzaam reed het lichtblauwe bestelbusje langs een paar aan elkaar gekoppelde tankwagons naar een rij van zes golfplaten loods. Terwijl hij op zijn telefoon het nummer controleerde stopte hij bij de laatste loods. Zowel op de voorkant als op de schuifdeur was uit de losse pols het cijfer zes geschilderd. Links naast de loods lag een stapel kapotte pallets. Ergens dichtbij klonk het schorre geblaf van een hond. Sinds de laatste keer was hier niets veranderd. De bokser knikte naar zijn maat. Hij kende de weg. De magere stapte uit, schopte wat stukken hout opzij en trok een stuk touw tevoorschijn waaraan een sleutel zat. Hij opende het hangslot, duwde de loopdeur naast de grote schuifdeuren open en liep terug naar het busje. Hij pakte een van de grijze kisten en droeg die de loods binnen. Dat herhaalde hij nog twee keer. Na de laatste kist sloot hij de deur af en mikte het touw met de sleutel in de richting van de pallets.

Verderop, verscholen tussen de tweede en de derde loods, stond een jongeman van in de twintig met zwart, krullend haar, een sporttas naast zich op de grond. Zorgvuldig ongeschoren, donkere zonnebril. Hij had ruim een uur staan wachten en baalde. Waarom was Hasib te laat geweest? Betekende dat iets? Hij dwong zichzelf te wachten tot het busje verdwenen was. Na nog vijf extra minuten trok hij dunne latex handschoenen aan, pakte de tas en liep naar loods zes.

De verlaten werkplaats maakte een troosteloze indruk. Lege schappen, een versleten werkbank, hier en daar wat oud gereedschap, resten van wat ooit een meubelmakerij was geweest. Midden in de ruimte stonden twee personenauto's, achteraan een zwarte Audi S5, daarvoor een bmw 325i, ook zwart, allebei zonder kentekenplaten. Het rook er naar motorolie, maar de stank van ammoniak overheerste. Morgen zou de bmw weer weg zijn, brandschoon. Stond alleen de Audi nog te wachten tot hij aan de beurt was. Ook deze opslag gebruikte de groep maar incidenteel. Twaalfhonderd euro huur per maand was veel geld, maar daarmee was het zwijgen van de eigenaar afgekocht. Het zonlicht viel door de kunststof lichtplaten in het dak in smalle banen naar binnen. De langwerpige grijze kist stond op de werkbank. Uit zijn tas haalde hij wat gereedschap en legde dat zorgvuldig naast elkaar. Een lichte bandschaar, een koevoet, een klauwhamer, poetsdoeken en een busje olie. Hij knipte de stalen banden om de kist door, wrikte de deksel los. In de kist lagen zes pakketjes, twee lange en vier korte, gewikkeld in vaal, roestwerend papier. Een voor een legde hij ze op de werkbank. Hij pakte de klauwhamer, sloeg de kist uit elkaar en bond de plankjes in een bundeltje samen. De vellen papier verfrommelde hij tot een prop en legde die bij de plankjes.

Twee kalasjnikovs, een voor directe actie, een als reserve. De eerste en laatste keer dat hij met zo'n ijzer had geschoten was in de Ardennen. De basis had hij daar geleerd, meer was niet nodig. Zelfs als ze onder water hadden gelegen werkten deze zelfladende nog, had de instructeur gezegd.

De gebogen patroonhouders legde hij apart, de opklapbare schoudersteunen zouden ze thuis laten. Op een afstand van een paar meter kon je nauwelijks missen. Hij glimlachte, het schieten zelf zou hij aan de hittede overlaten.

Hij pakte het eerste wapen en klemde de body in de bankschroef. De veiligheidspal aan de rechterkant stond in de hoogste positie. Hij trok de slede naar achteren, controleerde de kamer, trok de pompstok onder de loop naar voren en legde die ernaast. Hij drukte de knop achter op de kast in en opende het

wapen. Minutieus demonteerde hij de verdere onderdelen, ontvette en reinigde ze. Het was een ritueel, het maakte wat komen ging beheersbaar.

Het donkere geluid van een langsrijdende auto haalde hem terug in de echte wereld. Hij stopte het laatste in poetsdoek gewikkelde magazijn bij de rest van de onderdelen in de sporttas. Alles ging er gemakkelijk in, ook het papier en de plankjes. Hij draaide zich om en inspecteerde de werkplaats. Als ook de Audi was opgehaald was er geen spoor meer van uccen te bekennen, dan waren ze er niet geweest. Hij duwde de hoge metalen schuifdeur knarsend een stukje open. Stapte naar buiten, zette de tas op de grond en bleef staan in de schaduw van de loods.

Het was volop zomer, windstil en warm. Ondanks de felle zon transpireerde hij nauwelijks. Hij keek naar links en rechts en bestudeerde zorgvuldig de omgeving. Alles lag er verwaarloosd bij. Roestige spoorrails, ooit gebruikt. Een magere straathond scharrelde tussen de met onkruid begroeide bielzen. Vaag rook hij de karakteristieke geur van cacao. Op de achtergrond waren havenkranen zichtbaar, hun giek stil tegen de strakblauwe lucht. Het toegangshek in de stalen omheining, slordig omwikkeld met prikkeldraad, stond halfopen, zoals hij het twintig minuten geleden had achtergelaten.

Het geheel deed hem denken aan de oude laad- en loshaven van de werf waar zijn vader gewerkt had, niet ver van hun ouderlijk huis in Dordrecht. Het terrein lag aan de oever van de rivier die hij zo goed kende en werd al tijden niet meer gebruikt. Hij was het door de jaren heen gaan beschouwen als zijn eigen grondgebied. Na schooltijd waren zijn vrienden en hij er iedere dag te vinden tot etenstijd. Ze traiden er. Ze voetbalden, droomden over de toekomst, over rijk worden.

De hond snuffelde moedeloos rond tussen de rotzooi. Er liep een sliert speeksel uit zijn bek, witte vlokken. Verder was er geen levend wezen te bekennen. Anouar staarde naar het dier, bewegingloos. Hij dacht aan zijn vader, wilde doden. Opeens bukte hij zich, raapte een flinke kei op en gooide die als uit het niets naar de straathond. Een pitcher. Linkerbeen gehoekt, bovenhands. Strak en hard. De steen raakte de hond vol in de flank. Het beest kermde van de pijn en verdween jankend in de verte. Zo zou hij het doen, meedogenloos en definitief. Keer op keer. Een eeuwigdurende wraak die nooit genoeg zou zijn. Hij zag de sobere witte kist, hoorde het huilen van de rouwende vrouwen, de lange, schrille uithalen. Het was nu twaalf jaar geleden, maar de hitte boven het graf in Berkane voelde hij nog steeds.

Metalen loopbruggen doorsneden de centrale hal van het gerechtshuis aan de Parnassusweg. Hoge ramen van blauw reflecterend glas filterden het daglicht. Staal, wit geglazuurde wandtegels en groezelig beton wedijverden met elkaar. Overal heerste bedrijvigheid, gonsden zachte stemmen en wapperden zwarte toga's. Mensen van alle leeftijden en nationaliteiten bewogen zich door het enorme complex. De meesten liepen gehaast en waren doelbewust op weg ergens naartoe.

Lydia Govaert stak haar hand op naar een passerende collega en beende in de richting van de liften. Een aantrekkelijke vrouw met een open gezicht. Tenger postuur, begin veertig, donkerbruin halflang haar. Bruine ogen, nauwelijks make-up. Na haar studietijd in Leiden vijftien jaar geleden begonnen aan een voorspoedige carrière als officier van justitie bij het Amsterdamse parket. Ze genoot van haar werk, van de verantwoordelijkheid die ze had als portefeuillehouder Zware Criminaliteit, en van het vertrouwen dat ze opnieuw een etalagezaak tot een goed einde zou brengen. Vandaag was een bijzondere dag, de derde en laatste van het Delta-3-proces, vanmiddag hield ze haar requisitoir. Deze zaak rond vermeende corruptie bij de Amsterdamse politie had veel aandacht getrokken in de media. Het Openbaar Ministerie verdacht drie rechercheurs van het verkopen van vertrouwelijke informatie aan criminelen, schending van het ambtsgeheim en valsheid in geschrifte.

Haar telefoon ging. Het was Paul Onnes, zoals verwacht. De parketsecretaris was haar vaste steun en toeverlaat. Ze vormden een soort twee-eenheid. Alles was in gereedheid. Ze had nog twaalf minuten voor aanvang van de zitting. Hij wenste haar succes.

Even langs de togakamer, een snelle plas, een vleugje parfum en ze ging er tegenaan. In de lift dacht Lydia aan een van haar eerste fraudezaken. Een beleggingsadviseur werkte als accountmanager bij een private bank en had een ongekend carrièreperspectief. Op zijn tweeëndertigste nam hij onverwacht ontslag, in ruil voor een baan bij het ministerie van Financiën. Beleidsadviseur, niets meer van doen met beleggen. Binnen een jaar had hij een tweede huis in Portugal en reed hij in een dure Audicabrio. Zijn directe chef vertrouwde het niet en liet intern onderzoek doen. Drie maanden lang was een mirror actief, aangestuurd door de netwerkbeheerder. Alles wat de man thuis en op kantoor deed via de computer werd geregistreerd en direct gescreend. Het leidde tot een vervolgingsverzoek wegens grootscheepse financiële fraude. De man had van zijn vorige werkgever alle geheime toegangscodes

meegenomen. Daarmee kon hij op de termijn- en aandelenmarkt met voorinformatie kopen en verkopen. Hij kreeg voortdurend de meest actuele, interne gegevens van de private bank. De rechter had Lydia's eis onverkort overgenomen, vier jaar onvoorwaardelijk en een boete van 600.000 euro.

Lydia haalde een beugel los van het postelastiekje aan de hanger, knoopte hem om en trok haar toga aan. Ze droeg het kledingstuk met elan. Zwart, lang en hooggesloten. Afgezet met zwarte zijden biezen, versleten aan de randen en dof op de ellebogen. De hare was van zuiver wol en nu ruim vijftien jaar oud. Ze had hem gekregen van haar ouders en voor het eerst gedragen bij haar benoeming als plaatsvervangend officier, in 2002. De slijtage was zichtbaar en daar was ze trots op. Lydia zou er niet graag afstand van doen. Haar dochter had het altijd over die stomme jurk.

In de zittingszaal was het koeler dan buiten, maar niet veel. Een hoge, lichte ruimte, veel glas. De dubbelbeglaasde scheidingswanden tussen de publieke tribune op het balkon en de zaal beneden waren opengeschoven. De president en de twee andere rechters van de meervoudige strafkamer zaten op een laag podium achter modern vormgegeven houten tafels.

Maarten Severyn staarde naar de grote witte en rode ovalen op de metershoge gelige muur achter de rechters. Kunst waarschijnlijk. In de verdachtenbank zaten drie collega's van hem, politiemannen in burger. Achter hen hun advocaten, onder wie één vrouw. Op de publieke tribune behalve hijzelf een paar druk tikkende journalisten en zeven agenten in uniform, vijf mannen en twee vrouwen. Meer dan de eerste zittingsdagen. Twee van de verdachten kende hij al jaren. Niet goed, maar toch. Maarten wist wat ze later thuis zouden zeggen, ongeacht de afloop. De verdenking was voldoende, het vonnis was geveld. Verbitterd, eenzaam, uitgestoten. Bazen brachten je bloemen in het ziekenhuis en op je begrafenis, maar als het erop aankwam, als ze je van rottigheid beschuldigden, dan stond je er alleen voor.

'Ik herhaal nog eens nadrukkelijk, meneer de voorzitter, het is niet voor niets dat het Openbaar Ministerie vorig jaar een speciale officier heeft aangesteld in de strijd tegen de corruptie bij de Amsterdamse politie! Onderzoeken waar soms maanden aan gewerkt is, vallen als een dood vogeltje uit de lucht!'

Lydia koos haar woorden weloverwogen, sprak met heldere stem. Maarten kende haar als een betrokken, gedreven officier. Ze wilde winnen, het recht laten zegevieren. Hij wist hoe zijn collega's zich moesten voelen. Nog geen twee maanden geleden

had Lydia hem beschuldigd van het misbruik maken van zijn positie als politieman. Hij had na de plotselinge dood van zijn vrouw mensen gehoord zonder getuigen, zonder onderzoeksopdracht gebruikgemaakt van de politiestructuren, zonder toestemming onderzoek verricht in het buitenland. Hij wist dat het niet mocht, dat het niet kon. Nooit. Privéspeurwerk bestond niet bij de politie. Rechercheurs handelden niet op eigen gezag. Toch had hij dat gedaan. Volgens de OvJ kon alles wat hij onder eigen naam had uitgezocht zo de prullenbak in als onrechtmatig verkregen bewijs. De tegenpartij zou daar gehakt van maken. Ze was ongekend fel geweest. Het had hem verward, hij begreep haar niet. Keiharde kritiek, tegelijk had hij tussen de regels door waardering gevoeld, alsof ze een toneelstukje opvoerde voor de andere aanwezigen. Uiteindelijk was het allemaal goed gekomen, maar die avond werd Maarten met onmiddellijke ingang geschorst, voor een periode van vijf weken.

Ondanks die pijnlijke nederlaag koesterde hij bewondering voor Lydia Govaert. Ze was sterk, eigenstandig. Hoewel het recherchewerk haar interesseerde, probeerde ze zich zo min mogelijk te bemoeien met het directe verloop van de opsporingsactiviteiten. Als leider van het onderzoeksteam wilde ze op ieder moment weten wat er gebeurde, maar niemand voor de voeten lopen. Maarten wist hoe zwaar haar verantwoordelijkheid woog. Zij was het die ervoor moest zorgen dat het onderzoek volgens de wettelijke regels verliep, dat ze tijdens de zitting niet onderuit gehaald zou worden door de verdediging.

Lydia had Maarten na de lunchpauze opeens op de publieke tribune zien zitten. Het verraste haar. Ze vroeg zich af of hij de verdachten persoonlijk kende, maar tegelijk voelde ze zich geleid dat hij belangstelling toonde voor de afloop van deze zaak. Ze hadden het nooit meer gehad over zijn schorsing, een paar maanden geleden, zou eigenlijk een keer moeten. Ze voelde onder de witte bef een zweetdruppel zijn weg zoeken naar haar décolleté. Op dit soort warme dagen was haar dierbare toga een onding.

‘Ik zeg u: een hard en repressief beleid in deze is bittere noodzaak! Corruptie is niet alleen een intern probleem van de politie; corrupt gedrag van een politieman of -vrouw betekent een directe en ernstige aantasting van de integriteit van het politieapparaat en van het vertrouwen van de burgers in de overheid! Afgelopen twee jaar zijn er alleen al in de Amsterdamse binnenstad, een district met iets meer dan vierhonderd agenten en tienduizend arrestaties per jaar, dertien politiemensen buiten functie gesteld! Het begint met het vragen om korting en het

achterover drukken van in beslag genomen goederen, maar daar eindigt het niet mee!’

Uit haar rechterooghoek zag ze boven op de publieke tribune de toegangsdeur opengaan. Hoofdofficier van justitie Peter van Weerden was een lange, magere man. Tegen de vijftig, scherp gesneden gezicht, randloze leesbril aan een koordje rond zijn nek. Zijn warrige grijze haardos was nonchalant maar vakkundig geknipt. Lydia mocht hem niet. Ze concentreerde zich en probeerde terwijl ze sprak de drie rechters in te schatten. Bij de voorzitter, de oudste van de drie, had ze nog college gelopen. Een strenge, maar eerlijke man. Hij keek naar haar en luisterde aandachtig.

‘Nogmaals, voorzitter, níét optreden, of niet effectief optreden tegen afwijkend politiegedrag, in welke vorm dan ook, zorgt ervoor dat deze kwalijke praktijk niet alleen aanhoudt, maar dat het verergert en steeds schadelijker proporties aanneemt. We hebben het hier over algehele normvervaging. De verdachten spreken zichzelf en elkaar tegen. Hun verklaringen zijn ongeloofwaardig, inconsistent en bestaan uit hele en halve leugens. Een van de verdachten hier had het gisteren over zijn collega’s van de Rijksrecherche, noemde hen matennaaiers!’

De man die het betrof, een rechercheur van tegen de veertig, staarde gebiologeerd naar de officier van justitie en trok wit weg.

Op dat moment ging de toegangsdeur naar de tribune opnieuw open. Een jonge vrouw, haar donkere haren in een wilde staart, kwam gehaast binnen en ging in de hoek op de voorste rij zitten. Ondanks het feit dat hij haar pas een keer had ontmoet herkende Maarten haar direct. De gelijkenis was onmiskenbaar. Marianna Govaert was de achttienjarige dochter van Lydia.

Op de tribune kwam de stem van de OvJ nog steeds goed door. Maarten bedacht dat het al even geleden was dat hij binnen justitie een geluidsinstallatie had meegemaakt die naar behoren werkte.

‘Geacht college, laat ik dit helder stellen: ondanks zijn zeventien dienstjaren heeft deze verdachte het mis! Niet de mensen van de Rijksrecherche die een onderzoek ingesteld hebben naar zijn laakbaar handelen zijn matennaaiers, maar de verdachte zelf maakt aanspraak op die betiteling! Een politiemans die...’

De rechercheur hield het niet langer en vloog woedend overeind. ‘U heeft het recht niet mij hier publiekelijk uit te maken voor...’

Zijn advocaat kapte hem enigszins vermoeid af en richtte zich direct tot het hof. De president luisterde net met opzij gebogen hoofd naar een

gefluisterde opmerking van een van zijn twee mederechters.

‘Meneer de voorzitter, ik verzoek u met klem om mevrouw de officier erop te wijzen...’

De president maakte een geruststellend gebaar naar de verdediging en richtte zich tot Lydia. ‘Mevrouw de officier, wilt u zich beperken tot de feiten!’

‘Ik beperk mij tot de feiten, meneer de voorzitter! Niet het Openbaar Ministerie dat opdracht gaf tot dit onderzoek is fout, niet de politiemensen die dit diepgaande onderzoek hebben ingesteld zijn fout, maar de verdachten die door hun criminele gedrag aanleiding geven tot een dergelijk onderzoek!’

Peter van Weerden glimlachte, hij leek tevreden met de ontwikkelingen.

Lydia richtte zich opnieuw indirect tot de mannen in de beklagdenbank. Ze leek haar punt gescoord te hebben en sprak verder zonder stemverheffing.

‘Deze heren hebben door het verhandelen van vertrouwelijke opsporingsinformatie een twee jaar durend onderzoek van Ondermijning opgeblazen. Een onderzoek waaraan meer dan veertig collega’s anderhalf jaar lang dag en nacht gewerkt hebben! Niet het systeem is fout, zij zijn fout! Zij zijn foute dienders, zij zijn de matennaaiers die door hun omkoopbaarheid ervoor zorgen dat de politie in onze samenleving een onbetrouwbare factor wordt!’

De verdachte rechercheurs konden zich nauwelijks beheersen. Ook onder de geüniformeerde agenten op de publieke tribune ontstond beroering. De politiemensen vonden blijkbaar dat Lydia hun collega’s onheus behandelde. Een van de advocaten overlegde hoorbaar geïrriteerd met zijn vrouwelijke collega. De ander probeerde de meest boze rechercheur te kalmeren. De man vloekte en schold duidelijk verstaanbaar. Lydia leunde achteruit en zweeg. Ze probeerde er niet triomfantelijk uit te zien en bladerde in een van de dossiers. De laatste loodjes. Concentratie, ze moest nu opbouwen naar de eis. Gevangenisstraf van vier jaar en een geldboete van de vijfde categorie. Ze zou niet veel tijd meer nodig hebben.

De rechtbankpresident verhief zijn stem en trachtte de rust te laten terugkeren. ‘Orde in de zaal alstublieft! Wilt u zich daarboven onthouden van commentaar, anders laat ik de tribune ontruimen!’

Marianna was geamuseerd en enigszins verbaasd door het tumult. Het leek Maarten een energieke, zelfstandige meid, een jonge kopie van haar moeder. Hij zag hoe ze met duidelijke trots naar Lydia keek. Even moest hij aan Anne denken. Het gebeurde minder de laatste tijd, maar nog wel dagelijks. Op slag werd hij somber. Ook een energieke, zelfstandige vrouw. Dood.

Het was opnieuw spitsuur in het door de late middagzon overgoten gerechtsgebouw. Bij de toegang tot een van de zittingszalen had zich een groepje journalisten verzameld. Ook enkele fotografen stonden klaar om hun werk te doen. Beneden aan de trap naar de publieke tribune stond Marianna, wachtend op wat komen ging.

Onverwacht gingen de dubbele deuren van de zittingszaal open. De officier van justitie verscheen op de drempel. Op de achtergrond pakten de advocaten hun paperassen bij elkaar. Inwendig vloekte Lydia, hier had ze niet op gerekend. Ze had geen zin in de pers, klemde de dossiermappen onder haar arm en wilde doorlopen. Een van de journalisten, een forse vrouw met blond, opgestoken haar, stapte naar voren en blokkeerde haar weg. Lydia bleef staan, maar het was met tegenzin. Ze had wel wat anders te doen.

‘Mevrouw Govaert, betekent uw opstelling in deze zaak een verharding...’

Lydia wilde een borrel en onderbrak haar. ‘Ik heb op dit moment geen behoefte aan commentaar.’

‘U kunt toch...’

Beslist maar vriendelijk wrong Lydia zich door het groepje journalisten: ‘Doet u verder geen moeite, ik verwijz u naar de persofficier.’

Opeens stond ze verbaasd stil en glimlachte. Marianna liep haar tegemoet, laveerde tussen de persmensen door en omhelsde Lydia met een ontwapenend enthousiasme. Ook voor de fotografen was de gelijkenis tussen moeder en dochter treffend. Ze pakten hun kans, het zachte klikgeluid van de sluiters klonk onophoudelijk. Hoewel Lydia werk en privé altijd strikt gescheiden wilde houden, was ze aangenaam verrast door de onverwachte aanwezigheid van haar dochter. ‘Hé, wat goed! Wat doe jij hier?’

‘Gewoon, ik haal je op!’

Terwijl een fotograaf al plaatjes schietend voor hen uit liep, sloeg Lydia een arm om Marianna’s schouder en samen liepen ze naar de uitgang. De journalisten bleven wat teleurgesteld achter.

Door de glazen draaideuren stapten Lydia en Marianna het felle zonlicht in. De warmte sloeg op hen neer. Marianna had een aanstekelijk gevoel voor humor. ‘Wat was je goed zeg! Die klojo’s zijn vast geen vriendjes meer van je.’

Lydia glimlachte tevreden. ‘Ik heb je helemaal niet gezien! Zat je boven?’

Marianna knikte. ‘En al die fotografen!’

Lydia glimlachte opnieuw. Ze liepen langs de slagbomen het parkeerterrein op. Lydia zag dat haar dochter de Volvo op een van de voor dienstauto’s gereserveerde plaatsen had geparkeerd. Marianna

straalde. 'Ik ben hartstikke trots. Je wordt nog beroemd!'

'Mag ik ook een keer? Het zijn tenslotte altijd de raadslieden die de aandacht krijgen!'

Bij de auto aangekomen opende Marianna het portier en liet haar moeder instappen. Lydia mikte de dossiermappen nonchalant op de achterbank. 'Wat een heerlijke luxe! Een keertje niet met de tram!'

Marianna liep om de auto heen en maakte enthousiast het linkerportier open. 'Ja! Ik dacht, ik haal je op, ik moet tenslotte ervaring opdoen! Trouwens, ik heb iets...' Ze onderbrak zichzelf en keek naar iemand achter de Volvo. Net op het moment dat ze wilde instappen riep iemand van ver: 'Lydia!' Haar moeder draaide zich om en leek niet meer te horen wat Marianna zei. '...te vieren.' Ze herkende Peter van Weerden en zuchtte licht. Net als haar moeder vond ze de man een rokkenjager, té overtuigd van zijn eigen charmes.

De hoofdofficier kwam gehaast op hen af. 'De politie maakt geen fouten en áls ze fouten maakt, dan is dat fake news!' Van Weerden glimlachte om Lydia's verbaasde gezicht. 'Just joking! Zag je bezig vanmiddag. Lang niet slecht!'

Het was een onverwacht compliment. Lydia wist nooit precies wat ze aan haar flamboyante baas had. Hij praatte veel, maar liet zelden merken wat hij écht van iets of iemand vond. 'Ik doe dit niet graag, het zijn toch collega's.'

'Natuurlijk, maar recht is recht hè? Ze zullen de komende tijd op de Lijnbaansgracht exáct volgens het boekje te werk gaan, wedden?'

Lydia's baas grijnsde onverwacht naar Marianna. 'Dag schoonheid, pas jij een beetje op je moeder?' Van Weerden grijnsde opnieuw en keek vervolgens om naar een collega die bij de glazen draaideuren op hem stond te wachten. Hij gebaarde dat hij eraan kwam.

Lydia reageerde laat, maar vriendelijk. 'Ik wed niet met mijn superieuren!'

Van Weerden begon achterwaarts terug te lopen naar het gerechtsgebouw en wees met een zwaaiende vinger naar haar, tevreden met zichzelf. 'Heel verstandig meisje, heel verstandig!' Hij draaide zich om en liep op een holletje naar zijn collega.

Lydia keek hem een moment na. Marianna ging achter het stuur zitten en startte de motor. 'Wat een eikel is die man, zeg!'

Lydia glimlachte en stapte ook in. Ze hield van Marianna's directheid. De rood-witte slagboom ging omhoog. Nog twee auto's voor hen. Vlak voor haar promotie tot arrondissementsofficier had het gerucht de ronde gedaan dat ze een affaire met Van Weerden had. In het wereldje van de staande magistratuur hielden dit soort roddels lang stand. Mannelijke dominantie. Ze wist het. Had je als vrouwelijke jurist

goed collegiaal contact met een collega en dronk je op vrijdagmiddag na vijven nog even een borrel met hem, dan dacht iedereen al vrij snel dat er sprake was van een verhouding. Lydia had geconcludeerd dat ze voor sommige mannen binnen het Openbaar Ministerie kennelijk een bedreiging vormde.

De slagboom ging weer omhoog. Marianna schakelde en draaide de Volvo met een snelle beweging de weg op, richting centrum. Lydia was verrast door de souplesse waarmee ze dat deed. Marianna had nu bijna vijf maanden haar rijbewijs. In het begin was ze iedere keer als haar dochter haar auto leende doodsbang geweest dat ze brokken zou maken, maar dat gevoel begon langzaam te verdwijnen. Ze legde haar hand op Marianna's arm. 'Jij had iets te vieren!'

Marianna keek haar moeder aan. Ze had het dus toch gehoord. 'Jaah! Ik heb een kamer!'

Lydia keek terug. Ze aarzelde een onderdeel van een seconde, maar reageerde enthousiast. 'Wat goed!'

Moeder en dochter woonden in een rustige straat achter het Concertgebouw. Een ruim benedenhuis met een souterrain, een bel-etage, nog een etage daarboven en de klassieke hardstenen trap. Marianna parkeerde aan de overkant en sloot de auto af terwijl haar moeder de straat overstak en de trap naar de voordeur op liep. Inmiddels waren ze in een verhit debat gewikkeld.

Marianna was boos. 'Je luistert niet! Er zitten twee meiden uit het tweede jaar! En het is heel democratisch!'

Lydia pakte haar sleutels en draaide zich om terwijl ze de voordeur opendeed. 'Lieverd, je moet toch een beetje behoorlijk wonen!'

'Ja, hier zeker, in dit stomme Zuid! Ik wil op mezelf wonen!'

Lydia zuchtte zachtjes en ging naar binnen. Marianna volgde haar en deed de voordeur achter zich dicht.

De bel-etage was Lydia's domein. Een doorlopende ruimte met in de voorste helft een comfortabele zithoek en een open verbinding met de trap naar de keuken in het souterrain. Het achterste gedeelte van de etage was aanzienlijk groter dan de zithoek en ingericht als werkplek: boekenkasten tot aan het plafond, een L-vormige werktafel, kunst aan de muur. Aan de achterkant gaf een glazen veranda vol planten toegang tot een breed balkon met zicht op de tuin. Lydia gooide de dossiermappen op de bank en draaide zich om. 'Anti-kraak! Wat denk je dat David daarvan vindt?'

Marianna stond in het midden van de kamer. Ze reageerde direct en verongelijkt. 'David zit in New

York! Die kan het niets schelen. Trouwens, hij zou het vast goed vinden!

‘Dat is allebei onzin en dat weet je!’

Marianna reageerde teleurgesteld. ‘Ik dacht nog wel dat ik wat te vieren had.’

Lydia aarzelde een moment, liep naar haar dochter toe en pakte haar beet. ‘Neem me niet kwalijk lieverd, maar ik ben het gewoon niet met je eens.’

Marianna keek smekend en deed nog een laatste poging. ‘Kom dan ten minste kijken!’

Lydia reageerde vermoeid. ‘Schat, ik wéét hoe zo’n pand eruitziet!’

Marianna maakte zich los van haar moeder en liep kwaad naar de deur. De tranen sprongen in haar ogen. ‘Dat weet je níét, allemaal rechtse vooroordelen!’ Ze draaide zich om. Lydia keek haar aan en zweeg. Marianna haalde onhandig haar schouders op. ‘Sorry.’

Lydia ging naar haar toe en sloeg haar armen om haar dochter heen. Marianna probeerde het nog één keer. ‘Morgen? Het is weekend! Of vanavond?’

Lydia aaide met haar hand door Marianna’s haar. Ze sprak zachtjes. ‘Dan kan ik niet, lieverd. Ik heb piket. Ben net gebeld over een doorzoeking. Joint Hit Team. Een of andere cokedealer. En morgenmiddag heb ik werkoverleg met Aysun. Ze gaat maandag haar eerste enkelvoudige zitting doen.’

Marianna keek teleurgesteld. Aysun Uslu was aan haar voorgesteld. Ze was net begonnen als OvJ, Lydia was haar opleider. ‘Werkoverleg...’

De felle zon van overdag zorgde voor een warme, zwoele zomeravond. Een heldere maan stond aan de hemel. Maarten zat buiten op de steiger bij zijn appartement met een intern rapport over de zaak Delta-3. Hij had zin in een borrel, maar dat kon niet. Piketdienst. De visie van de districtsleiding bood niet veel nieuws.

Rond halfelf belde Jelle Rooda. Ook hij had piket. Tien minuten geleden was een melding binnengekomen bij het Operationeel Centrum. Vrijdag 18 augustus, 22.25 uur. In Noord had een vrouwelijke bewoner twee verdachte mannen gezien, bij een flat in de Molenwijk. Een van hen leek in het bezit van een vuurwapen. De uniformdienst was ter plekke. De operationeel coördinator van het oc had Jelle gebeld. Het leek haar de moeite waard de getuige te horen, vanwege dat wapen.

Het betrof een voluptueuze Amsterdamse van een jaar of vijftig. Ze vertelde dat ze rond tien uur op het binnenplein bij haar flat twee auto's had gezien, een bestelbusje en een personenauto. Een man met een capuchon had een paar grote bundels vanuit het busje in de achterbak van de auto geladen. Achter het stuur zat een vrouw met lang zwart haar. De man had voortdurend om zich heen gekeken. Kentekens had ze vanuit haar positie niet kunnen zien, maar het busje was blauw, de personenauto zwart. Iets verderop stond een 'kale met een volle baard' op de uitkijk, met een hand in zijn zak. 'Van die Noord-Afrikanen, allebei.' De dame had het allemaal 'foute boel en hartstikke verdacht' gevonden. Ze had het niet op al die moslims. Zodra het overladen van de bundels klaar was hadden de bestuurders gewisseld. De vrouw was weggereden met het bestelbusje, de twee mannen met de personenauto. Die capuchon achter het stuur. 'Volgens mij had die kale een pistool.'

Maarten gaf haar zijn kaartje en hoopte dat ze nooit zou bellen.

Eenmaal weer onderweg naar huis was Maarten tegen Jelle begonnen over Jbel Dhab. Twee maanden geleden hadden ze een drugsbende met die naam opgerold. Bij een gewapende actie had een arrestatieteam hun leider, Maysar El Midal, opgepakt.

'Weet je wat ik mij nog steeds afvraag over die actie in Landsmeer?'

'El Midal? Shoot.'

'Wat heeft die Maysar gealarmeerd? Waarom reed hij opeens achteruit en probeerde hij te vluchten? Het arrestatieteam kan hij niet gezien hebben.'

Jelle knikte. 'Hij heeft het uitgelegd. Het was een van onze laatste vragen aan hem, eigenlijk alleen maar uit nieuwsgierigheid. Staat op de laatste pagina van de verhoortranscriptie.'

'En?'

'Er was een afspraak tussen vader en zoon. Links en rechts van de garagedeuren zaten kleine ramen. De laatste die vertrok sloot het rolgordijntje van het rechterraam. De eerste die thuis kwam deed het omhoog als hij veilig binnen was.'

Maarten snoof. 'Lijkt de kgb wel.'

'Ouderwets, maar doeltreffend.'

Jelle vloekte, hij ging langzamer rijden. Blauwe zwaailichten in de verte. Alcoholcontrole. De twee rijstroken op de IJdoornlaan waren met oranje pylonen en knipperlichten afgezet. Er was nauwelijks iemand op de weg. Twee agenten van de uniformdienst leidden het verkeer over de vluchtstrook naar een parkeerplaats. De collega's droegen witte reflecterende vesten met rode strepen. Een politiebusje met apparatuur voor de ademanalyse, verderop een patrouillewagen, beide met werkende zwaailichten. Maarten was blij dat hij bij de recherche zat. Het werk bij zo'n controleploeg van blauw moest geestdodend zijn. Jelle deed zijn raampje omlaag en pakte zijn identiteitsbewijs.

Een wat oudere brigadier stapte op de auto af. 'Goedenavond, alcoholcontrole. Mijn naam is Reitsma. Mag ik uw...?' Hij stakte en keek langs Jelle heen nog eens goed naar binnen. 'Jezus, Maarten! Dat is lang geleden.'

Maarten had het zien aankomen. Hij wist dat hij de brigadier kende en pijnigde zijn hersens. Opeens herinnerde hij zich een vriendelijke, vaderlijke man die hem een paar dagen streetwise had gemaakt toen hij begon als jonge inspecteur in Amsterdam. De man was gepokt en gemazeld bij de uniformdienst en had indruk op hem gemaakt.

'Warmoesstraat?'

'Zeker jongen. Vorige eeuw, straatdienst in de hoerenbuurt.'

'Albert, toch? Da's bijna twintig jaar geleden.'

Naast het politiebusje stond een vrouw in burger met een jonge hoofdagent te praten. Maarten had haar eerder bij Lydia op het IJdok gezien. 'Wat doet het om hier?'

Reitsma keek om. 'Werkbezoek. Observeren hoe een aanhouding bij een alcoholcontrole verloopt. Zien hoe dat wordt afgehandeld. Blaastest, ademanalyse, bloedproef, de hele rotzooi. Aysun Uslu, officier in opleiding. Net benoemd. Ze loopt stage bij de uniformdienst.'

Achter Reitsma leidde een agent een aangeschoten automobilist naar het busje. De man protesteerde luidkeels. Reitsma keek om, gebaarde

naar de agent die met de plaatsvervangend officier stond te praten. 'Hamid, neem jij even over? Middendorp staat alleen.' De twee agenten liepen de rijbaan op. Ze dirigeerden een zwarte Volkswagen Golf met een Belgisch nummerbord over de vluchtstrook naar de parkeerplaats.

'Scoren jullie een beetje?' vroeg Jelle aan Reitsma.

'Ach weet je, voor óns werkt 't. Eén op de tien gaat voor schut. Het geeft je tenminste het gevoel dat je er niet voor niks staat.' Jelle knikte begrijpend. Ze keken allebei naar de Belgische auto. Die minderde vaart, draaide de parkeerplaats op en stopte. De portieramen gingen langzaam omlaag. 'Maar ja, het blijft repressief hè. Eigenlijk zou je ze moeten pakken voor ze achter het stuur kruipen.'

Maarten zag hoe Middendorp en zijn collega van beide zijden op de zwarte Volkswagen toe liepen. Het was alsof hij de gelige flitsen zag voor hij het geluid van de schoten hoorde. De knallen waren oorverdovend, echoden door zijn hoofd. Iemand schreeuwde iets. Aysun Uslu dook in een reflex naar de grond.

Reitsma vloekte geschrokken, drukte op de rode knop van zijn portofoon. Een automatisch noodsignaal, de verbinding bleef nu open en de meldkamer zou alles horen. 'Assistentie collega, assistentie collega, er wordt op ons geschoten!' Het oc moest nu groot alarm slaan.

Vanuit de Golf vuurden de inzittenden gericht op de twee agenten. Hamid sloeg direct tegen het asfalt. Middendorp kreeg een kogel in zijn bovenbeen en zakte in elkaar. De auto scheurde dwars door de afzetting heen de weg op. Uit het rechterportieraam schoot de bijrijder in het wilde weg in de richting van de achterblijvers. Middendorp schoot liggend op de grond zijn dienstpistool leeg op de banden van het vluchtende voertuig, de laatste twee schoten waren raak. Een ervan trof de rechterachterband, de ander ging door de achterraut.

De tijd stond even stil. Alles leek langer te duren, te vertragen. Het fluiten van de kogels, het geluid van de inslagen, de klap van de achterband, het gieren van de motor. De vluchtende auto begon te slingeren en belandde nog voor iemand de achtervolging kon inzetten met een harde klap tegen de betonnen pijler van een viaduct. Reitsma vloekte opnieuw en rende samen met de twee overgebleven politiemensen met getrokken pistolen naar de gestrande auto. Zijn stem en die van de centralist in de meldkamer van het oc verdwenen in de nacht. De motor van de vluchtauto was afgeslagen, stoom ontsnapte uit het koelsysteem.

Alles ging ongelofelijk snel, ze waren de auto uit voor ze zich realiseerden wat er allemaal gebeurde.

Jelle rende naar de in zijn been geschoten Middendorp, gespte zijn broekriem los en legde een geïmproviseerd tourniquet aan rond het getroffen bovenbeen. Maarten rende naar Hamid. Hij knielde, trok zijn jack uit en schoof het opgerold onder het hoofd van de jonge hoofdagent. Hij was rechts in zijn borstkas geraakt, twee keer, leek buiten bewustzijn. Uit zijn mondhoek liep een straaltje bloed.

Maarten keek naar de zwaargewonde Hamid, wist niet goed wat hij moest doen. De ogen van de man waren gesloten. Hij deed ook zijn overhemd uit, maakte er een prop van en drukte die op een van de wonden. Met zijn andere hand hield hij de tweede wond dicht. Maarten keek om zich heen, hij had meer materiaal nodig. Tot zijn verbijstering zag hij hoe de eerder aangehouden automobilist stilletjes uit de zijdeur van het politiebusje stapte. Hij keek schichtig om zich heen, holde naar zijn wagen en startte de motor. Zonder dat verder iemand er aandacht aan schonk, verdween de auto met gedoofde lichten in het donker.

Aysun zag Maarten wanhopig om zich heen kijken, krabbelde overeind, holde naar het politiebusje en keerde terug met een handdoek. Hamid hoestte zachtjes, probeerde iets te zeggen. Zijn bloed liep tussen Maartens vingers door. Aysun knielde neer, vouwde de handdoek op en beduidde Maarten dat hij het nu aan haar kon overlaten. Ze boog zich voorover en smeekte de agent in een mengsel van Turks en Arabisch om vol te houden. Maarten trok Hamids dienstpistool uit de holster en holde naar zijn collega's.

Reitsma en de twee andere agenten hadden de vluchtauto omsingeld en hielden de inzittenden onder schot. De bestuurder lag met zijn hoofd op het stuur en bewoog niet. Hij leek gewond. De man op de passagiersplaats hing verdoofd door de klap half uit het portierraam. Door de botsing was hij zijn vuurwapen kwijtgeraakt. Hij bewoog, kwam bij, begon zonder aandacht aan de agenten te schenken zachtjes maar onophoudelijk voor zich uit te schelden. Maarten hoorde Noord-Afrikaanse keelklanken, Arabisch misschien. Of de tirade op de gewonde bestuurder sloeg, of op zichzelf, was onduidelijk.

Reitsma deed een paar passen naar voren. 'Geen beweging of er wordt geschoten! Handen omhoog, vingers spreiden! Doe precies wat ik zeg...'

De rijder opende nog steeds scheldend langzaam het rechterportier. Klein, sterk en gedrongen. Gevaarlijk, zag eruit als een bokser. Maarten schatte hem halverwege de dertig. Kaal, volle baard en een door de zon gelooid gelaat. Hij dacht aan de voluptueuze Amsterdamse. Dit was de man van de melding. Hij stond met zijn handen boven zijn hoofd buiten de auto. Een buitenlander. Reitsma

was kennelijk tot dezelfde conclusie gekomen. Hij hield hem onder schot. 'Kneel down. Slowly! Down to the floor, face down, spread your arms!'

Acht minuten later stond de ventweg langs de S118 vol politievoertuigen met werkend zwaailicht. Collega's plaatsten oranje pylonen en rolden rood-witte linten uit, de plaats delict werd afgezet. Motoragenten hielden het verkeer tegen. Twee ambulances draaiden de weg op en vertrokken met loeiende sirenes.

Maarten keek de ziekenauto's na en trok zijn met bloed besmeurde jack aan. Het stonk en voelde koud op zijn blote bovenlijf. De motoragenten lieten een zwarte luxeauto met blauw zwaailicht ongehinderd passeren. De eenheidsleiding was niet operationeel omdat het avond was, maar hij wist dat de meldkamer de rechercheofficier van dienst had gebeld. Die op zijn beurt had de leiding en het om geïnformeerd en de chef van dienst had vervolgens de nummers op de piketlijst gebeld. Een tergend lange communicatielijn, maar het werkte. Er moest nu eenmaal opgeschaald worden. Twee mannen in burger stapten uit de auto. In de langste van de twee herkende hij een collega van bureau Boven-IJ. Reitsma ging naar de mannen om hen te informeren.

Maarten draaide zich om en liep langzaam in de richting van de verongelukte vluchtauto. Agenten voerden de arrestanten geboeid af naar een van de politiebusjes. Halverwege passeerde hij het groepje. De kale man met de baard liep moeizaam en hinkte. Hij mompelde nog steeds verwensingen. De bestuurder bloedde uit een hoofdwond. Het was een jongeman, mediterraan uiterlijk, zwarte dreadlocks met een scheiding in het midden, pluizig baardje.

De heldere maan toonde een bizar stilleven dat Maarten niet snel zou vergeten. De zwaar beschadigde vluchtauto hing als een dood dier tegen de betonnen pijler. Een jonge aspirant-agent, zijn gezicht strak en wit in het maanlicht, hield de wacht. Uit het wrak ontsnapte nog steeds stoom. De blauwe zwaailichten in de verte reflecteerden in de achterraut. Merkwaardig genoeg was het veiligheidsglas niet verpulverd. Rondom het kogelgat zat een kleine ster, maar de ruit zelf was nog intact. Voorzichtig liep Maarten dichterbij. Achter zich hoorde hij Jelles voetstappen aankomen. Door de klap van de botsing was de kofferdeksel van de auto opengegaan. Hij stond op een kier. Maarten duwde de klep aan een van de hoeken met één vinger voorzichtig verder open.

In het maanlicht lagen drie samengebonden bundels, rommelig verpakt in grijze verhuisdekens. Twee van de pakketten waren losgeraakt. Uit een ervan stak de klapkolf van een halfautomatisch

machinepistool. De ander was gevuld met een aantal gebogen patroonhouders. Maarten zuchtte, voelde dat Jelle dicht naast hem stond. Hij maakte met zijn hoofd een beweging naar het wapentuig en sprak zacht. 'Anne zei altijd: in basis vind ik de werkelijkheid niet leuk. De wereld is niet aardig en de mensen zijn dat ook niet. Er zijn goddank uitzonderingen, maar dat zijn er niet veel.'

Jelle zweeg even en knikte toen.

'Ze had gelijk. En dat zal nooit wennen.'

Op de achterbank belde Aysun, nog trillend van alle emoties, naar Lydia, die net twintig minuten terug bleek te zijn van haar doorzoeking in verband met de cokedeal. Ze nam een voorschot op de zaakstoewijzing en beloofde Peter van Weerden uit zijn bed te bellen. Daarna zou ze zo snel mogelijk naar de Elandsgracht komen. Aysun moest natuurlijk ambtshalve een verbaal schrijven en later misschien getuigen, maar Lydia wilde het verslag uit de eerste hand. Aysun verbrak de verbinding. 'Lydia is onderweg.'

Maarten checkte zijn mobiel. AT5 had het nieuws al en meldde de schotenwisseling. Onwillekeurig rilde hij even. 'Lydia wil hetzelfde als ik. Die klootzakken in de ogen kijken. Of ze die zaak nou gaat draaien of niet.'

Jelle keek opzij. Hij begreep wat Maarten bedoelde. Eerste indrukken waren van levensbelang. Nagaan of je beroepsinstinct klopte.

Vijf minuten later klonk een ringtone. Aysun greep haar mobiel. Van Weerden aan de lijn. Zo'n snelle reactie had ze niet verwacht. Dat die man haar nummer had. De hoogste baas had Lydia uitgebreid gesproken, was ongerust over zijn officier in opleiding en vroeg hoe het met haar was.

'Gaat wel. Vreselijk geschrokken, da's alles. En kwaad, ongelofelijk kwaad. Dat zoiets kan gebeuren, gewoon vlak voor je neus. Eén keertje met blauw mee en dan dít! Het was een doodnormale sommatie...'

Van Weerden vroeg hoe het ging met de slachtoffers. Aysuns gezicht betrok. 'Slecht vrees ik. Vooral met de Marokkaanse jongen, hij was er niet goed aan toe.'

Aysun was uitgeput en zag grauw. Van Weerdens stem echode in haar hoofd. De gebeurtenissen begonnen hun tol te eisen. Hij vroeg of ze zelf reed.

'Nee, ik rij met de recherche mee. We zijn onderweg naar het hoofdbureau.'

Maarten en Lydia keken door een onewayscreen de arrestantenruimte in. De oudste van de twee verdachten stond met een schouder geleund tegen de muur, de andere zat op een bank. Tegenover hen brigadier Rudy Mons, de dienstdoende wachtcommandant. Onverstoorbaar, iemand met gezag. Maarten kende hem goed. Hij mocht de forse Surinamer graag. Naast hem zat een jongere vrouwelijke collega die Maarten nog nooit gezien had.

Jelle kwam de gang in lopen en vertelde dat Bijzondere Zaken zich er inmiddels mee bemoeide. Eén telefoontje van hogerhand was voldoende geweest. Daarom zaten ze op de Elandsgracht en

niet op de Kabelweg. De arrestanten waren na een korte behandeling in het ziekenhuis direct overgebracht naar het hoofdbureau. Hij had hun gegevens opgehaald bij de balie. Merkwaardig genoeg bleek tijdens de inschrijvingsprocedure dat ze allebei een identiteitsbewijs bij zich hadden. Het deed bij Maarten nog meer alarmbellen rinkelen. Dat ze, waarschijnlijk valse, id's bij zich droegen duidde op ervaren criminelen.

'Die oudste heeft een Marokkaans paspoort op naam van Hasib Bensaïd, in drieëntachtig geboren in Arbin, Marokko. Mankeert niets, behalve een gekneusde enkel. De bestuurder, met die dreadlocks, heet volgens zijn Nederlandse identiteitskaart Hilal Abdelazzam, geboren in Tanger in negentig. Hij heeft een gebroken neus en een schotwond in zijn rechterbovenarm.'

Ze bekeken de mannen achter de ruit. De oudste keek grimmig voor zich uit, de polsen op de rug geboeid. De bestuurder staarde naar de vloer, zijn rechterarm in een mitella, zijn linkerpols was op zijn rug met een handboei aan zijn broekriem vastgemaakt. Mons bood hen zwijgend een sigaret aan. Geen reactie.

Officieel mocht Maarten als getuige van het incident de verdachten niet horen, maar hij had ruggespraak gehouden met de rechercheofficier en daarna met Van Weerden. De noodzaak van een snel eerste verhoor was duidelijk en beiden hadden hun toestemming gegeven. Hij opende de deur van de regieruimte van verhoorkamer 1 en groette de al wat oudere technicus. Hij was gewend aan hun vaste man op de Kabelweg, deze collega kende hij niet.

'Hai, Maarten Severyn. Kunnen we in één beginnen?'

De technicus drukte op een paar knoppen en stak een duim op, zonder zich om te draaien. Een viertal monitoren gaf beelden weer van de verhoorkamer rechts van de regieruimte. Via een onwayscreen in de tussenmuur kon je rechtstreeks zien wat daar gebeurde. Het was een kale kamer zonder zicht naar buiten. Tralies voor de ramen, het glas afgeplakt met ondoorzichtig blauw folie. Er stond een bureau met een pc voor het verhoorteam, ertegenover een stoel voor de verdachte. Er hing niets aan de muur, behalve de afgeschermdede videocamera's.

Lydia had Aysun gevraagd een proces-verbaal van bevindingen te maken en haar daarna naar huis gestuurd, morgen was er weer een dag. Veel nieuws zou er niet in staan. Ze staarde naar de twee Marokkanen en probeerde haar vooroordelen te negeren. Dit was een bijzondere situatie. Meestal zag ze verdachten voor de eerste keer bij de rechter-commissaris of op zitting. Het was alsof ze door de

mannen heen probeerde te kijken, te doorgronden wat ze van plan waren geweest. Maarten kwam de gang weer op en draaide zich naar haar om. Lydia voelde hoe hij naar haar keek.

‘Wat denk je?’

Ze aarzelde. ‘Klootzakken. Maar dat mag je niet denken. De agent die ze in zijn borst geschoten hebben, Hamid, die ken ik. Goeie jongen. Talentvol. Zat twee jaar geleden in mijn lesgroep in Apeldoorn.’

Maarten zweeg. Lydia wist waaraan hij dacht. Jaren geleden was hijzelf neergestoken bij voetbalrellen in Amsterdam.

‘Morgen acht uur briefing?’

‘Ja. Ik ga een paar uur slapen. Eerst nog overleg met Van Weerden. Over de toewijzing.’

Jelle kwam aanlopen, een nog ongebruikt notitieblok en twee pennen in zijn ene hand, een felrood t-shirt in de andere. ‘Ik had alleen deze nog in mijn kastje, sorry.’

Maarten pakte het aan en wees in de richting van de arrestantenruimte. ‘Past bij hoe ik me voel. Zullen we met de oudste beginnen? Ik kom eraan, nog even Dirk Rodenburg bellen.’

Jelle knikte. Hij klapte naast de deur een bordje omhoog met de tekst verhoor - niet storen, ging naar binnen en belde Mons met het verzoek de oudste arrestant naar verhoorkamer 1 te brengen.

Bensaïd leek met zijn gedachten bij andere zaken. Maarten keek naar het gelooide gezicht van de man. Woestijnwind. Dromedarissen. Ander leven, andere manier van denken. Het zou niet veel opleveren, dit eerste verhoor.

‘Goed, ik zal je vertellen wat er gaat gebeuren. Alles wat ik zeg, alles wat jij doet, wordt geregistreerd. Er is een meekijkruimte waar ze ons kunnen zien.’ Er zat niemand op dit tijdstip van de nacht, het verhoor was niet gepland, maar meestal maakte de mededeling indruk. De man reageerde niet. Maarten vroeg zich af of hij Nederlands sprak. Hij had geen zin om het te checken. Hij knikte naar Jelle. ‘De cautie.’

‘Je hebt zwijgrecht, het recht om niets te zeggen. Je hóéft dus niet op onze vragen te antwoorden. En je hebt recht op een advocaat.’ Het klonk als een verplicht nummer. Dat was het ook.

Maarten zuchtte. Hij had het gevoel dat hij tijd verspilde. ‘Als je niet wil praten, knik dan.’ Geen reactie. ‘Wil je een advocaat?’

Bensaïd keek hem voor het eerst aan en glimlachte flauwtjes.

‘Is dat ja, of nee?’

Donkerbruine, bijna zwarte ogen. Was het haat of verachting? Jelle probeerde het in het Frans, tenslotte was het een Marokkaan. ‘Voulez-vous l’assistance d’un avocat?’ Weer die geringschattende

glimlach. 'Comment tu t'appelle? Hoe heet je?' Geen reactie. 'Waar woon je? Où habite-tu?'

De man haalde zijn schouders op, boog zich voorover tot zijn voorhoofd de tafel raakte en deed of hij sliep. Maarten zag de tatoeage in zijn nek voor het eerst. Slordig, alsof aangebracht door een amateur. Vier letters: acab. Zonder te aarzelen schoot hij naar voren en gaf de arrestant met een zwaaiende uithaal van zijn rechterhand een stevige tik op het achterhoofd. Bensaïd vloog op en kwam half overeind. De spieren op zijn achter de rug geboeide armen spanden zich. Hij ademde heftig. Ook Jelle stond nu. Een krachtmeting.

Maarten was langer dan zijn tegenstander, maar het rode, te kleine t-shirt maakte hem kwetsbaar. Het korte, gedrongen lijf van de bokser stond strak van de spanning. Jelle legde zijn handen op de schouders van de man en duwde hem terug in zijn stoel. Maarten ontspande. Hij ging weer zitten, leunde achterover en zuchtte. Hij wist dat wat hij gedaan had niet kon, maar hij wist ook dat geen collega daar iets van zou zeggen. 'Zullen we stoppen met die onzin?'

Bensaïd spuugde onverwacht vlak naast Maartens voeten op de grond. 'Lâche moi, flic! Je te tue. I kill you, comme les autres.' Zijn gemompel was nauwelijks verstaanbaar.

Maarten reageerde fel, als met zweepslagen. 'Wat? Wat zeg je daar? Fout jongen. Dit lukt je geen tweede keer. Jij gaat voor schut, heel lang als het aan mij ligt. En ik hoop dat de rechter daar ook zo over denkt. Waar ging je naartoe met die wapens? En waar komen ze vandaan? Wat deden jullie in de Molenwijk? Kom op, we weten dat je daar was. Je bent er gezien. Wie was die vrouw met dat lange zwarte haar?' Maarten stond op, liep om de tafel heen en boog zich over Bensaïd. Hij sprak zacht nu. 'Waarom zijn jullie gaan schieten? Alleen vanwege die wapens? Of was er een andere reden? Was het gewoon pech? Bad luck? Of zat er meer achter? acab. All Cops Are Bastards. Heb je er meer op je geweten? Hier, of in Frankrijk, of in Marokko? Heb je een strafblad? Antécédents criminels? En waarvoor?'